१८८ संस्कृत

ग्रं. नं. ३६

धर्मशास्त्र

~~आह्निकः~~

श्राद्धव[illegible]निर्णयः

३२८ स्मृः ८८

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ वैश्वदेवकालः ॥ तत्र साग्निकेन अन्वाधानं कृत्वा वैश्वदेवं
(1) निर्वर्त्य पिंडपितृयज्ञानंतरं दर्शश्राद्धं कर्तव्यं ॥ तत्र पृथक्पाकेन नित्यश्राद्धव्यतिरि
क्तानि दर्शश्राद्धप्रभृतीनि श्राद्धांतराण्यप्येवमेव ॥ भूतयज्ञादिकं तु श्राद्धा
नंतरमेव कार्यं ॥ अनग्निकेन तु अग्नौकरणानंतरं ॥ विकिरः स्वस्ति
वाचनयोर्मध्ये वैश्वदेवः कार्यः पृथक्पाकेन ॥ भूतयज्ञस्तूप श्राद्धव
अथवा श्राद्धपाकेनैव सकलं वै[illegible]ादिकं श्राद्धं निरग्निकः कुर्यात् ॥
एकादशा[illegible]द्येकोद्दिष्टे तु सा[illegible]रग्निकश्च श्राद्धं निर्वर्त्य ब्राह्मणा
चीनं कृत्वा पाकांतरेण वैश्वदेवं कुर्यात् ॥ नित्यश्राद्धकालः ॥ दर्शादि
श्राद्धाहश्राद्धेनैव पाकांतरे वा नित्यश्राद्धकालः ॥ नित्यश्राद्धीयस्य
यस्य फलदकर्तानां प्रथमश्राद्धप्रवेशो तु प्रसंगसिद्धिरेव ॥ ॥ ॥
० भट्टोजीदीक्षित श्राद्धकालनिर्णयः ॥

(2)

अन्नमामकं श्लोकः ॥ आद्येनाग्निककर्तृके नग्निकरणात् श्राद्धेजु होति वलि
संते स्याद्यघृवा भवेद्धि किरन्नः पश्चात्सापित्रेयपवेः ॥ श्राद्धांते तथनामहाले
पविघाउर्ध्वं तु तेः स्यात्तथयालंतेमासु च मध्यतस्तु भविष्यावोपौ नथाह्याग्नि
कैः ॥ अस्यार्थः ॥ साग्नेः पृथक्पाके न सर्व त्वादौ वैश्वदेवः ॥ पक्षांतकर्म निर्व
वसिवैश्वदेवं च साग्निकः ॥ पिंडय[illegible] कुर्यात्ततो न्वाहार्यकं बुधः ॥ पित्रर्थं
निर्वपेत्साकं वैश्वदेवार्थमेव च ॥ [illegible] वं न पित्रार्थं निर्दृष्टिकं वैश्वदेव विक
ल्पितो लौगाक्षिस्मृतः ॥ अन्नप[illegible]कं श्राहि । नाग्निरिति हेमाद्रिः ॥ श्रा
साग्निकं कुर्वीत वैश्वदेवं तु साग्निकः ॥ एकादशाहिकं मुक्तौ तेन स्वते विध्यो
पतेमतिहेमाद्रौ कात्यायनोक्तेश्च ॥ तथैव पारिशाखे ॥ समासपार्वणश्रा
सपिकोद्दिष्टे तथैव च ॥ अनलोवैश्वदेवः स्यात् श्राद्धेकादशाहनि ॥

१ … १

(2A)

स्मार्त्ताग्निमं नातइहितानीं वाग्नौ करणांतरं विकिरोन्न वोरं होममात्रं पृथ
क्पाने ॥ रूतयत्ताग्दितु श्राधानं एव । अगतुं हि माइचंद्रिकादोस्पष्टं ॥ सर्वेषां
श्राधांलेवान्नलाके ने [redacted] वैश्वदेव नित्य श्राद्धादीनिन्नतोयः ॥ श्राद्धांनि वै
श्वे विधिव द्वैश्वदेवादिकं तनः ॥ [illegible] ध्यान तोद घा संतकारादिकं त
थेतिपैठीनस्मृतेः ॥ ततः श्रा[illegible] ॥ आद्ये हि श्राद्धस्त्रोपणवैश्वदेवं
समाचरेत् ॥ चोतुर्विंशति मतो [illegible] वैश्वदेवकालत्रयस्य आचारकं
त्रारखायोः न परिशिष्टमुप[illegible] यव छोता ॥ वक्ष्यावापोक्ष्य येत्या
नदर्शमध्यमहालये ॥ एकोद्दिष्टे निवर्त्तेत वैश्वदेवो विधीयते इति ॥
बहुस्मृतसु के [illegible] ॥ सर्वेषां श्राद्धांतेए वैति मेधातिथिस्मृतिरत्नावल्या
दौ बहवः ॥ बोपदेनस्तु वृत्तिकारेण विसर्जनांतं श्राद्धमुक्त्वा ऊर्ध्वे

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "Joint project"

(3) णंत्विति पूर्वोक्तमनुवाक्योदाहरणा [illegible] च्यानं माहुः । तएव ॥ मध्यपक्ष
स्वन्यत्राश्वापरह इत्याहुः ॥ हेमाद्रिस्तैव सावष्पे तेएव वैश्वदेवमाहुः ॥
कातीयानांतु स्मा [illegible] श्रौतानि मः । नामादावैके नेच्छ पाके तेनि
कर्कः ॥ अन्येषामते [illegible] नैतेरी [illegible] णां तु साग्नीनां सर्वत्रादौ वैश्व
देवः ॥ पंचयत्तोच्च अनेवे [illegible] ने भाष्ये ऋतुक्तौ ॥ अस्य पक्षद
यस्य पूर्ववद्ध वस्थाहे माद्रि [illegible] देयः ॥ ततोनित्यक्रियां कुर्याद्ये २
नयेच्च ततोतिष्ठीन्द्र ॥ ततस्तप [illegible] त्तीत सहमस्यादक्षिनेरः ॥ ततः
आद्यं ॥ तत्र पृथक्पाकेन मैस्यकुर्मितिनेनैकोक्तः ॥ पाके क्ये विकल्पः ५
नित्येश्चा [illegible] हेमाद्रौ व्यासः ॥ नामग्रहणं न होमं चनाहवनं नविसर्जनं नीपं
उपानांविकिरं नदद्यादत्र दक्षिणां ॥ अत्राग्निदिरर्पभोजनपात्रादिकं त्यादत्वा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yeshwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com